

November 2007

Kære venner,

Der er igen gået alt for lang tid, siden jeg sidst skrev til jer i mit nyhedsbrev af februar 2005. Det er ikke, fordi jeg ikke har noget at skrive om. Alt for meget sker i denne del af verden. Katastrofale begivenheder fandt sted i løbet af somrene 2006 og 2007. Dagen efter at den libanesiske Hizbollah-bevægelse den 12. juli havde tilfangetaget to israelske soldater fra et område ved den libanesisk-israelske grænse, startede Israel sine forfærdelige luftangreb på det sydlige Libanon. Det resulterede i store ødelæggelser af libanesiske byer og landsbyer med mange dræbte og sårede blandt civilbefolkningen. De israelske angreb var også rettet mod Libanons infrastruktur, og i de følgende uger fortsatte israelske krigsfly de heftige bombardementer af det sydlige Libanon og områder omkring Saida og Beirut med direkte angreb på Beiruts internationale lufthavn, broer og anden infrastruktur. Civilbefolkningen blev derved forhindret i at bringe sig i sikkerhed andre steder i landet.

I de følgende uger var de israelske terror-bombardementer hovedsagelig rettet mod de tætbefolkede områder i Beiruts sydlige forstæder, hvor mange højhuse med op til 12 etager blev jævnet med jorden, og hele familier dræbt. Nogle af Hizbollahs politiske og sociale institutioner samt dets tv-station blev også ramt, men tv-udsendelserne startede igen få timer senere fra andre sendere. Ødelæggelser af bygninger, veje, broer samt elværker, olieraffinerier og andre installationer fortsatte overalt i landet. Selv Øst-Beirut med en hovedsagelig kristen befolkning blev ramt. Dele af hovedvejen til det nordlige Libanon og Syrien med Mellemøstens højeste bro blev totalt ødelagt.

Over en million flygtninge - libanesere, palæstinensere og andre - nåede til Saida og Beirut i overfyldte biler, busser og lastvogne, hvor de blev midlertidigt bosat i skoler, parker eller hos familie og venner - mange af dem i palæstinensiske flygtningelejre. Et stort humanitært nødhjælpsarbejde blev udført af ngo'er, politiske og religiøse organisationer samt ungdoms- og studenter-grupper. Alle hjalp til med at skaffe mad, tøj og andre fornødenheder og igangsatte aktiviteter med børnene for at vise solidaritet med de mange flygtninge fra Sydlibanon og Beiruts sydlige forstæder.

Den israelske hærs forfærdelige militære angreb på Libanon, støttet af USA og Englands regeringer, var helt ude af proportioner. Selvom der havde været opposition blandt mange libanesere mod tilfangetagelsen af de to israelske soldater (mest pga. turistsæsonen), forøgedes støtten i den libanesiske befolkning til Hizbollah, som kæmpede imod den israelske invasion og svarede tilbage med et spektakulært raketangreb på et israelsk krigsskib ved Libanons kyst samt raket angreb på byer i det nordlige Israel.

Evakueringer af udlændinge, hovedsagelig fra lande i den arabiske golf og vestlige lande, blandt andre omkring 6.000 danske statsborgere, startede en uge ind i krigen med skibe til

Cypern eller med busser og biler til Damaskus og derfra videre til Europa, USA Canada og arabiske lande, mens libanesere, palæstinensere og andre statsløse så på. En del fik dog mulighed for at blive midlertidig huset i Syrien. Men kampene fortsatte, og størstedelen af Sydlibanons befolkning blev forhindret i at forlade deres byer og landsbyer. Nødhjælpen kunne ikke nå frem, da biler, ambulancer, lastbiler og busser blev bombemål for fortsatte israelske angreb. Hele familier var begravet under ruinerne af deres hjem indtil efter krigens ophør.

Det var først efter den anden Qana-massakre, hvor op mod 30 civile libanesere, hovedsagelig børn, blev dræbt i et beskyttelsesrum ved et israelsk raketangreb på landsbyen Qana, at verden begyndte at reagere. Den første Qana-massakre fandt sted i 1996 under Israels krig, "Vredens Druer", da over 100 civile, som havde søgt tilflugt i en FN-base, blev dræbt. Den 14. august 2006 blev en våbenhvile, vedtaget af FN, endelig implementeret efter stærk modstand fra Israel, USA og UK, som i over en uge havde forhindret en behandling af våbenhvileforslaget. I løbet af den 33-dage lange krig blev over 1.200 mennesker dræbt og flere tusinde sårede i Libanon, hvoraf over halvdelen var børn under 18 år. Samme morgen som våbenhvilen blev implementeret, begyndte flygtningene at strømme tilbage til deres sønderbombede hjem i Beirut's sydlige forstæder og til landsbyer og byer i Sydlibanon. Hizbollah begyndte straks at give økonomisk støtte til familier, så de kunne leje boliger eller genopbygge deres hjem. Organisationen begyndte også at nedrive ruinerne af højhuse og andre bygninger og at rydde store områder i Beirut's sydlige forstæder. Nødhjælp begyndte at komme fra flere arabiske lande, samt Kina, Rusland, EU og andre lande til støtte for genopbygningen af skoler, institutioner, hjem, infrastruktur, minerydning og indsamling af klyngebomber. De sidste par dage, inden våbenhvilen trådte i kraft, nedkastede israelske fly tonsvis af klyngebomber, hen ved en million, ud over store dele af Syd Libanon. De ueksploderede bomber har i løbet af det sidste år resulteret i mange dræbte og sårede blandt civilbefolkningen.

Krigen begyndte i anden uge af sommeraktiviteterne for de 7 til 12-årige børn i GKK's centre. Børn og pædagoger fra vort center i Ain Al Helweh-lejren var på udflugt til Qasmieh-floden, ca. 30 km syd for Saida. De legede ved floden og var ved at sætte sig ned for at spise, da de hørte lyden af bombardementer. En af pædagogerne modtog en oprigning fra vor leder med besked om øjeblikkelig at samle børnene og tage tilbage til Saida. Heldigvis nåede de at køre væk fra området, inden broen kort tid efter blev bombet og ødelagt. GKK's personale deltog efterfølgende i nødhjælpsarbejdet for flygtninge fra det sydlige Libanon, som blev huset i palæstinensiske flygtningelejre.

Situationen i og omkring Nahr Al Bared Flygtningelejr nær Tripoli

Denne flygtningelejr blev oprettet af FN i 1951 nær hovedvejen i det nordlige Libanon, ca. 15 km fra grænsen til Syrien. Det var i første omgang en teltlejr, som midlertidig skulle huse en del af de palæstinensere (ca. 100.000), der i 1948 blev fordrevet fra deres hjemland Palæstina til Libanon. På trods af at FN i 1949 vedtog resolution 194, som gav de palæstinensiske flygtninge ret til at vende tilbage til deres hjem i byer og landsbyer i Palæstina, er dette løfte aldrig blevet indfriet. Israel har i de forløbne 59 år nægtet at lade

flygtningene vende tilbage, og FN's sikkerhedsråd har ikke lagt pres på Israel for at implementere FN's resolution. Derfor lever flygtningene fortsat i Nahr Al Bared og 11 andre lejre fra Syd- til Nordlibanon. Levevilkårene i disse lejre, som indtil begyndelsen af halvfjerdserne hovedsageligt bestod af små lerklinede huse uden vand og elektricitet, er uhyre vanskelige, da befolkningen ikke nyder nogen form for civile rettigheder. De har lidt forfærdelige overgreb med utallige døde og sårede under borgerkrigen og de talrige israelske bombardementer og invasioner. En af de oprindelige 15 lejre, Nabatiyeh, blev fuldstændig udraderet ved de israelske bombardementer i 1973 og to andre lejre, Jisr Al Basha og Tel Al Zaatar, blev lagt i ruiner af den kristne falangist-milits i begyndelsen af den 16 år lange libanesiske borgerkrig, som startede i 1975. Massakren i lejrene Sabra og Shatila fandt sted under den israelske invasion af Libanon for 25 år siden. Men lejrene er blevet genopbygget efter invasioner, borgerkrig og massakrer og har i løbet af de seneste 35 år udviklet sig til flygtningebyer med små huse og flere etagers bygninger, forretninger, små virksomheder, skoler, børnehaver, klinikker og i nogle, hospitaler. Her bor ca. 56% af de palæstinensiske flygtninge. Den palæstinensiske befolkning er blevet firedoblet siden 1948 og udgør nu, snart 60 år efter fordrivelsen fra Palæstina, omkring 400.000 personer, eller 11% af Libanons befolkning. Nahr Al Bared-lejren har en befolkning på henved 40.000 og ligger i et område på mindre end 2 km².

Fra januar af 2007 begyndte situationen i Nahr Al Bared-lejren dog at blive spændt. Soldater fra den libanesiske hær kontrollerede alle indgange til lejren og undersøgte alle køretøjer på vej ind og ud. Kun personer med libanesiske eller palæstinensiske identitetskort kunne komme ind, mens alle udlændinge skulle søge hærens kontor om skriftlig tilladelse. Den 20. maj brød voldsomme kampe mellem libanesiske sikkerhedsstyrker og Fatah Al-Islam så ud i Tripoli, og næste dag bredte kampene sig til Nahr Al Bared-lejren, hvor medlemmer fra Fatah Al-Islam i de forløbne måneder havde bosat sig, mange sammen med deres familier. De er eksremistiske sunni-muslimer, en stor del er libanesere og resten kommer fra flere arabiske og ikke-arabiske lande. Den libanesiske hær omringede lejren og voldsomme kampe brød ud. De 40.000 palæstinensiske indbyggere blev holdt som gidsler, mens deres hjem, børnehaver, skoler, klinikker, forretninger og moskeer blev ødelagt ved de fortsatte bombardementer. En del forsøgte at flygte i løbet af den første uge, men mange blev dræbt eller sårede. Der var intet hospital - kun nogle klinikker drevet af UNRWA og Røde Halvmåne. Det var meget vanskeligt at få forsyninger ind pga. de fortsatte kampe mellem den libanesiske hær og Fatah Al-Islam. De fleste indbyggere insisterede på at forblive i lejren for at beskytte deres hjem, de ældre familiemedlemmer samt mennesker med handicap, som ikke kunne gå. Men i de følgende to måneders intensive bombardementer blev de fleste huse og bygninger ødelagt, og størstedelen af indbyggere flygtede under de korte ophør i kampene. De fleste, 25.000-30.000, flygtede til den mindre Baddawi-lejr nær Tripoli, som har en egen befolkning på omkring 20.000. Her blev de midlertidigt bosat i skoler, ngo-centre, moskeer og andre bygninger eller hos familie og venner i deres små huse. Det var en forfærdelig situation med mangel på alt.

GKK's nødhjælpsarbejde og aktiviteter for børn

Medarbejdere i GKK og andre lokale ngo'er deltog i nødhjælpsarbejdet for de tusindvis af flygtningefamilier fra Nahr Al Bared-lejren og organiserede sammen med det svenske Red Barnet aktiviteter på UNRWA skolerne for børnene. I Baddawi-lejren fungerede GKK's børnehave og bibliotek i de følgende 4 måneder som samlingspunkt for en stor del af samarbejdet mellem lokale og internationale ngo'er.

GKK har afholdt sommeraktiviteter for 200 børn i vores børnehave og bibliotek i Baddawi-lejren i juli og august måned med støtte fra svensk Red Barnet. Pædagoger o.a. medarbejdere fra lejren har gjort et stort og solidarisk arbejde, og børnenes familier har været meget glade for aktiviteterne.

Venner fra Kuwait, Holland, Frankrig og USA har sendt øremærkede bidrag til GKK til støtte for vore medarbejdere og børn, som er flygtet fra deres hjem i Nahr Al Bared. Vi har derfor været i stand til at give alle 26 medarbejdere ca. 2.000 kr., udover deres månedsløn, for at hjælpe dem med at leje et par værelser til deres familier. En god ven fra Kuwait har doneret en stor skolebus til GKK's børnehave. Svensk Red Barnet har støttet renovering af underetagen i Baddawi-børnehaven, så der er plads til yderligere to grupperum, samt støtte til indkøb af ekstra møbler, udstyr og materialer. Det nye skoleår startede den 2. oktober. Vi er nu i stand til at have 2 daglige skift med i alt 250 børnehavebørn i Baddawi-lejren. Aktiviteterne i GKK's Baddawi bibliotek fungerer fint med deltagelse af ca. 100 store børn og unge.

Nahr Al Bared-lejrens fremtid?

Befolkningen er ved at opgive håbet om at kunne vende tilbage til lejren, der stort set er lagt i ruiner. De fleste huse og bygninger er totalt ødelagt eller stærkt beskadigede. Kun et par hundred familier er taget tilbage, men der er stor mangel på vand, elektricitet og fødevarer. GKK åbnede i 1999 en stor og velindrettede børnehave med en dejlig legeplads og have i Nahr Al Bared-lejren, og et stort bibliotek på anden etage blev åbnet i 2000. Bygningen står der stadig, men den er meget stærkt beskadiget og behøver total renovation. Lederen og et par andre medarbejdere af GKK's center har fået tilladelse fra den libanesiske hær til at tage ind i Nahr Al Bared lejren, og det er lykkedes dem at redde en del udstyr, bøger o.a. materialer. Hvis det bliver muligt at få udført de mest nødvendige reparationer, vil de forberede aktiviteter for børn og unge. Og hvis den libanesiske regering indfrier sine løfter om at lade lejren genopbygge, vil det tage flere år. Men de fleste tror ikke på regeringens løfter. Hvor skal flygtningene bosættes fremover? Det nye skoleår skulle allerede være begyndt i midten af september, men børnene kan ikke komme i skole, da hundredvis af flygtninge familier fortsat bor i skolerne.

Gode begivenheder

Der var dog også mange gode begivenheder i 2006 for GKK.

GKK modtog i 2006 en ny og rigtig god minibus til vor center for udviklingshæmmede børn og unge i Ain Al Helweh-lejren i Saida. Udgifterne til bussen var dækket af Elsass Fonden i Danmark.

Gerda-Prisen

Anni og Laila Kanafani fik overrakt Menighedernes Daginstitutioners **Gerda Pris** i august 2006 ved en højtidelighed på Københavns Rådhus for deres banebrydende pædagogiske arbejde blandt børn og unge i palæstinensiske flygtningelejre i Libanon. Prisen blev overrakt af H.H. Prinsesse Alexandra. Det blev en smuk begivenhed med taler af Anne Reiter, formand for Menighedernes Daginstitutioner, Henrik Stubkjær, generalsekretær for Folkekirkens Nødhjælp, Bo Asmus Kjeldgaard, borgmester for børn og unge i København og Anni Kanafani. Begivenheden startede med, at børn fra Menighedernes Daginstitutioners børnehaver i København underholdt gæsterne med danse, sang og musik – et rigtig godt initiativ.

Børns Kunstudstilling / Images of the Middle East i Danmark

I et samarbejde mellem det danske Red Barnet, GKK og Helsingør Kommune blev omkring 200 selvportrætter af palæstinensiske og danske børn udstillet i Råhuset i København og Det Gamle Toldkammer i Helsingør. Udstillingerne fandt sted i forbindelse med festivalen **Images of the Middle East** og blev meget vellykkede med rigtig mange besøgende. Ved åbningen af de to udstillinger var de fleste af de små danske kunstnere til stede og var meget stolte.

Ghassan Kanafani Kulturfonds (GKK) projekter og programmer

Vort mål er at fortsætte og udvikle GKK's eksisterende projekter for underprivilegerede børn og unge, som lever under meget vanskelige forhold i palæstinensiske flygtningelejre i Libanon. De er alle 4.-generations flygtninge og efterkommere af de palæstinensere, der i 1948 blev fordrevet fra Palæstina, da staten Israel blev oprettet. Ifølge FN udgør børn ca. 35,5% af de registrerede palæstinensiske flygtninge i Libanon, som nu tæller 408.438 - heraf er 32.317 børn under seks år. Omkring 1.300 børn og unge deltager i programmer i GKK's børnehaver, centre for udviklingshæmmede, biblioteker, kunstcentre og klubber, hvor de daglige aktiviteter er baseret på en helhedsholdning til børn. Vi har gjort en stor indsats for at integrere moderat udviklingshæmmede børn i vore børnehaver og andre programmer, og med at udvikle familiesamarbejdet.

De planlagte aktiviteter for 2006 blevet gennemført på trods af perioder med lukninger på grund af den ustabile situation i Libanon. Skoleåret sluttede i midten af juni med børnenes spændende kunstudstillinger i alle GKK's børnehaver og biblioteker. Der var stor deltagelse fra børnenes familier, andre lokale og internationale ngo'er, børn og lærere fra UNRWA-skolerne og mange gæster udefra, som også købte en del af børnenes kunstværker. I 2007 blev det kun muligt at gennemføre hele skoleåret og de årlige kunstudstillinger i GKKs børnehaver i Bourj Barajneh, Mar Elias og Rashediyeh lejrene.

Men børnene fra de tre børnehaver dedikerede deres kunststillinger til Nahr Al Bared, Baddawi, Ain Al Helweh, til Libanon og Palæstina.

Antal deltagere i GKK's projekter i 2006 og 2007

- 520 børn i 6 børnehaver (3 – 6-årige)
- 43 udviklingshæmmede børn i 2 specialcentre (3 – 15-årige)
- 71 udviklingshæmmede børn i opsøgende programmer (2 – 15-årige)
- 14 børn og unge med speciale behov, som ikke er i skole (12 – 24-årige)
- 560 børn og unge i 3 biblioteker og kunstcentre og 3 klubber (6 – 18-årige)
- 103 medarbejdere
- 22 frivillige
- Et stort antal børn i sommeraktiviteterne i GKK's 6 centre (7 – 14-årige)

Børnenes familier nyder også godt af GKK's projekter. De bliver påvirket af den positive udvikling og erfaring, deres børn får ved aktiviteterne i børnehaverne, specialcentre, biblioteker og kunstcentre, bl.a. lektiehjælp til skolebørn, og gennem deres deltagelse i forældre-personalekomiteer og workshops. Deres børn bliver mere harmoniske og får derfor en bedre chance for at klare sig gennem skoleårene. Mødrene får også bedre tid til andre aktiviteter - måske uddannelse eller et job.

Samarbejdet med GKK's partnere og besøg udefra

I de forløbne år har vi på trods af krig og mange uroligheder i Libanon haft mange besøg fra vore samarbejdspartnere, fra studiegrupper, privatpersoner og journalister fra mange lande. Medarbejdere fra Folkekirkens Nødhjælp har besøgt GKK flere gange, sidst i februar 2007. En gruppe på 20 pædagoger og andre medarbejdere fra Menighedernes Dagsinstitutioner besøgte GKK's to børnehaver i Beirut i april 2007, og flere frivillige fra Danmark har arbejdet i kortere eller længere perioder i vore projekter.

GKK har fortsat store problemer med at dække udgifterne til driften af børnehaver, centre for udviklingshæmmede, biblioteker og kunstcentre. De samlede årlige udgifter beløber sig til omkring US\$ 500.000, og det kræver et stort administrativt arbejde at samle så mange penge ind. I 2005 og 2006 besøgte jeg vore mange venner i Kuwait, som igen gav generøse bidrag til vort arbejde i Libanon.

Vi har også modtaget positiv støtte til vore projekter for børn i palæstinensiske flygtningelejre fra venner i arabiske og europæiske lande samt USA, fra internationale organisationer og EU, bl.a. fra Folkekirkens Nødhjælp, Menighedernes Dagsinstitutioner, Støttekomiteerne for GKK i Danmark og Frankrig, Norsk Folkehjælp, Svensk Red Barnet, Bread for the World i Tyskland, Protestantiske Kirker i Holland og Handicap International.

35 års mindedage for Ghassan Kanafani

På grund af den spændte situation i Libanon – ikke mindst de voldsomme kampe i og omkring Nahr Al Bared-lejren – blev det besluttet at udsætte et større arrangement i anledning af 35-års mindedagen for Ghassan og hans niece Lamis. Men vi fik produceret seks litografier af Ghassans malerier i en stor fin udgave.

Den 8. juli besøgte de store børn og vore pædagoger fra GKK's børnehaver, biblioteker og klubber i Beirut og Saida sammen med venner fra den palæstinensiske modstandsbevægelse og flere ngo'er Ghassans og Lamis' grave. Der blev holdt små taler og lagt blomster, og børnene sang. Vi følte, at de stadig er iblandt os, og at Ghassan fortsætter med at inspirere nye generationer. Et oliventræ blev plantet mellem Ghassan og Lamis grave – et symbol for alle palæstinensere.

En ny svensk udgave af Ghassans lille roman *Mænd i Solen* er netop udkommet på et forlag i Göteborg, og andre udgivelser er på vej i Japan og Tyrkiet.

Kære Venner,

På vegne af Ghassan Kanafanis Kulturfond i Libanon, vore trofaste medarbejdere og alle børnene vil jeg sige hjertelig tak til GKK's Støttekomites medlemmer og alle de mennesker, som har givet bidrag til vort arbejde med børn og unge i de forløbne år. På trods af krige og fortsatte ødelæggelser håber vi på, at den katastrofale situation for befolkningerne i det besatte Palæstina, i Irak og Libanon må ophøre, og at en fredelig og retfærdig udvikling kan finde sted i hele verden.

Anni Kanafani

www.kanafani.dk

www.ghassankanafani.com